

Chrostowski, Tadeusz

Prof. dr Bogusław Leśniadorski Członek
Honorowy TNP (1914-1985)

Notatki Płockie 30/3-124, 53-54

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w 1979 roku, tymczasem faktycznie było to rok później. Także odsłonięcie pomnika Władysława Broniewskiego miało miejsce w 1972, a nie 25 czerwca 1973 roku jak chce autor (str. 274). Stefan Szyller jedynie przebudował katedrę, kiedy tymczasem Kazimierz Askanas pisze, że ją budował (str. 261), podobnie jak mgr Tadeusz Zaremba jest dyrektorem Muzeum Mazowieckiego od 1977 roku a nie od 1973 (str. 313). Razić może także dowolność niektórych stwierdzeń, np. na stronie 357 autor *Sztuki Płock* stwierdza, że Płock jest największym spośród uprzemysławianych obecnie miast?! Znam przynajmniej kilkanaście innych, o nie mniejszym niż nasz szacowny nadwiślański gród stopniu industrializacji. Nieco wcześniej (str. 334) dr Askanas odnotowuje, że z okazji od-

znaczenia TNP, zainstalowano w siedzibie Towarzystwa pięć witraży. Owszem pięć jest okien, ale witraży z wyobrażeniami postaci słynnych płocczan dwadzieścia cztery plus sześć herbów.

Nie moją rzeczą jest sporządzanie erraty do erraty, czy też odbieranie satysfakcji autorowi z pracy, która uchodzić może za dzieło jego życia. Ta garść uwag krytycznych jest kierowana przede wszystkim w stronę wydawcy, który winien, zwłaszcza w przedsięwzięciach edytorskich uchodzących za ambitne, przestrzegać stanowczo rygorów formalnych. Warto o tym pamiętać w przyszłości gdyż w równej mierze jest to interes autora, co edytora i odbiorcy książki.

Jan B. Nycek

KRONIKA

Prof. dr BOGUSŁAW LEŚNODORSKI
CZŁONEK HONOROWY TNP
(1914—1985)

Bogusław Leśnodorski urodził się w Krakowie dnia 27 maja 1914 roku w rodzinie inteligentnej o dużych tradycjach narodowych, pielęgnujących też kult nauki. Sprzyjało to rozwijaniu zainteresowań intelektualnych. Dziadek (ze strony matki) brał udział w powstaniu styczniowym, ojciec—Gustaw był nauczycielem matematyki i fizyki w gimnazjum a brat — Zygmunt, przedwcześnie zmarły, był utalentowanym pisarzem i krytykiem.

Po ukończeniu w 1932 roku gimnazjum Jana III Sobieskiego Bogusław Leśnodorski wstąpił na Wydział Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie wykładali wtedy tacy sławni profesorowie jak Stanisław Wróblewski, Rafał Taubenschlag, Stanisław Estreicher czy Stanisław Kutrzeba.

W 1936 roku mgr Leśnodorski zostaje asystentem przy Katedrze historii i ustroju Polski UJ, pracując jednocześnie nad tezą doktorską pt. „Prawnopolityczny stosunek Prus Królewskich do Korony w latach 1454—1569”, obronioną z odznaczeniem dnia 14 maja 1939 roku.

Dalsze plany pracy naukowej przerwała wojna i wywiezienie dnia 6 listopada 1939 roku w wyniku „Sonderaktion Krakau” wśród około dwustu profesorów i pracowników naukowych do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen a potem do Dachau.

Po zwolnieniu z obozu dnia 21 grudnia 1940 roku dr Leśnodorski wrócił do Krakowa, biorąc udział w tajnym nauczaniu uniwersyteckim. Ostatni okres przed oswobodzeniem ukrywał się w podkrakowskiej wsi.

Od początku 1945 roku dr Leśnodorski wraca na asystenturę UJ, habilitując się w 1949 roku na podstawie pracy pt. „Dzieło Sejmu Czteroletniego (1788—1792)”. W 1950 roku został mianowany profesorem nadzwyczajnym historii prawa i państwa polskiego na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Profesorem zwyczajnym był mianowany w 1958 roku.

Nie sposób objąć tu całokształtu osiągnięć pracowitego życia Profesora na polu naukowo-dydaktycznym, społeczno-politycznym czy organizacyjnym. Był dziekanem Wydziału Prawa UW, dyrektorem Instytutu Historyczno-Prawnego, wicedyrektorem Instytutu Historii w PAN, przewodniczącym Rady Naukowej Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN, przewodniczącym Komitetu Redakcyjnego Polskiego Słownika Biograficznego...

Poza Akademią był członkiem wielu krajowych i zagranicznych towarzystw naukowych, m.in. Towarzystwa Naukowego Płockiego, gdzie w 1979 roku uzyskał członkostwo honorowe. Był odznaczony tytułem doktora honoris causa Uniwersytetu w Tuluzie.

Prof. Leśnodorski brał udział w Komitecie organizacyjnym I Kongresu Nauki Polskiej, w konferencjach historyków polskich, był redaktorem naczelnym „Kwartalnika Historycznego”, był współautorem syntez historii Polski i podręczników akademickich z historii państwa i prawa, był przez długi czas przewodniczącym Rady Naukowej Towarzystwa Wiedzy Powszechnej...

Wśród publikacji, obejmujących przeszło czterysta pozycji, do najważniejszych należą: „Dzieło Sejmu Czteroletniego (1951), „Ustrój Trzeciego Maja w Polsce” (1947), „Hugo Koł-

łątaj — Listy Anonima i Prawo polityczne narodu polskiego” (1954), „Historia państwa i prawa polskiego” (1957 i 1965), „Polscy jakobini” karta z dziejów Insurekcji 1774” (1960).

W latach 1967—1972 ukazały się trzy dalsze książki: „Historia i współczesność” (1967), „Rozmowy z przeszłością” (1967 i 1970), oraz „Ludzie i idee” (1972).

Prof. Leśnodorski był wspaniałym mówcą, jeszcze jako student prawa brał udział w ogólnopolskim konkursie krasomówczym w Auditorium Maximum UW, zajmując na nim szaczone trzecie miejsce. Talent ten Profesor demonstrował w pięknych wystąpieniach na wykładach, odczytach, w radio czy telewizji.

Na 60-lecie urodzin ofiarowano Profesorowi tom prac Jego uczniów i kolegów pt. „Wiek XVIII. Polska i Świat, reprezentujących prawie wszystkie ośrodki uniwersyteckie polskie oraz kilka zagranicznych. W grudniu 1984 roku uczczono Go na 70-lecie urodzin konferencją naukową zorganizowaną przez Instytut Historii Prawa PAN.

Profesor Leśnodorski kochał Alma Mater, widząc w niej korporację uczonych i uczących się — społeczność uniwersytecką. Stąd i Jego odwaga na wiosnę 1968 roku w wystąpieniach w obronie młodzieży akademickiej i jej nauczycieli — ze smutnymi dla siebie następstwami.

Za zasługi dla polskiej nauki Prof. Leśnodorski otrzymał wiele odznaczeń m.in. Krzyż Komandorski i Oficerski OOP i honorowy tytuł Zasłużonego Nauczyciela PRL.

Profesor dr Bogusław Leśnodorski zmarł po długiej chorobie dnia 1 lipca 1985 roku i został pochowany w grobie rodzinnym na cmentarzu Rakowickim w Krakowie. Kraj nasz utracił wielkiego człowieka, wspaniałego nauczyciela i wychowawcę, społecznika i organizatora nauki, jednego z największych dziś uczonych-humanistów.

Tadeusz Chrostowski